

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laajakaistarakentamisen tuesta**74/00.04.00/2020****Kh 09.06.2020 § 109**

Valmistelija: Kari Kuuramaa, kunnanjohtaja
p. 040 141 7758
kari.kuuramaa@taipalsaari.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut hallituksen esitystä laajakaistarakentamisen tuesta. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu laki mahdollistaisi laajakaistarakentamisen tukemisen valtion varoista. Laki sisältäisi säännökset tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä sekä toimivaltaisesta tukiviranomaisesta ja tämän tehtävistä.

Laajakaistarakentamisen tukeminen mahdollistettaisiin alueilla, joilla nopean laajakaistan kaupallista tarjontaa ei ole. Kaupallisesti tarjolla olevat laajakaistayhteydet sekä suunnitelmat sellaisten rakentamiseksi kartoitettaisiin ennen valtiontuen julkista hakumenettelyä.

Hallituksen esitysluonnos liittyy pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman strategiseen kokonaisuuteen elinvoimainen Suomi. Hallitusohjelman mukaan laajakaistatukiohjelmaa jatketaan. Ohjelma suunataan alueille, joille kaupallista laajakaistaa ei ole tulossa ennen vuotta 2025 ja siinä huomioidaan myös taajamien ongelmat.

Suomessa on tuettu laajakaistarakentamista julkisella tuella vuoden 2010 alusta, jolloin laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettu laki (1186/2009) tuli voimaan. Tukiohjelmaan liittyvä tukihakemus on tullut tehdä Liikenne- ja viestintävirastolle vuoden 2018 loppuun mennessä.

Suomen tavoitteena on digitaalisen infrastruktuurin kehitys vähintään Euroopan unionin laajakaistatavoitteiden mukaisesti. Euroopan komission vuodelle 2025 asettamien tavoitteiden mukaisesti eurooppalaisilla kotitalouksilla niin kaupungeissa kuin maaseudullakin olisi oltava mahdollisuus käyttää yhteyksiä, joiden siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa julkisen tuen myöntäminen nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamiseen alueilla, joille niitä ei markkinaehtoisesti rakenneta. Nyt esitetyllä tuella nopeiden laajakaistayhteyksien piiriin olisi tavoitteena saada noin 10 000 uutta kotitaloutta.

Lausuntoa pyydetään lausuntopalvelu.fi:n kautta 12.6.2020 mennessä.

Kokousedustajille jaetaan oheisaineistona Saimaan Kuitu Oy:n laatima asiantuntijalausunto.

Oheismateriaali

- Hallituksen esitysluonnos laajakaistarakentamisen tuesta

Kj

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Lakiluonnos laajakaistarakentamisen tuesta on hallitusohjelman mukainen ja jatkaa vuodesta 2010 alkanutta laajakaistatukiohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on suunnata tukiohjelma alueille, joilla kaupallista laajakaistaa ei ole tulossa ennen vuotta 2025. Tämä on erittäin hyvä tavoite ja omalta osaltaan edistää harvaan asuttujen alueiden elinvoimaisuutta.

Tukiohjelma edistää Suomen tavoitteena olevaa digitaalisen infrastruktuurin kehitystä vähintään EU:n laajakaistatavoitteiden mukaisesti. Euroopan komission vuodelle 2025 asettamien tavoitteiden mukaisesti eurooppalaisilla kotitalouksilla, niin kaupungeissa kuin maaseudullakin, olisi oltava mahdollisuus käyttää yhteyksiä, joiden siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa. Kaikilla keskeisillä sosioekonomisilla toimijoilla, kuten kouluilla, yliopistoilla, tutkimuskeskuksilla ja liikennekeskuksilla, sekä kaikilla julkisten palvelujen tarjoajilla, kuten sairaaloilla ja hallinnoilla, tulisi olla mahdollisuus käyttää erittäin suuren kapasiteetin yhteyksiä, joiden avulla käyttäjät voivat siirtää dataa 1 gigabitin tiedonsiirtonopeudella sekunnissa. Lakiehdotuksessa on tunnustettu, että edelleen on paljon kansalaisia, joille tulisi mahdollistaa edistyksellisten viestintäyhteyksien saatavuus, mutta markkinaehtoisesti tai aiempien tukiohjelmien avulla ei ole toistaiseksi mahdollistunut.

Ehdotetun lain nojalla kunnan ja valtion yhteenlasketun myönnettävän julkisen rahoituksen määrä olisi edelleen 66 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Kunnan maksuosuus olisi kunnan taloudellisesta kantokyvystä ja kunnan asukastiheydestä riippuen kahdeksan, 22 tai 33 prosenttia ja valtion tuen osuudeksi muodostuisi tällöin kunnan maksuosuusluokasta riippuen 33, 44 tai 58 prosenttia.

Koronaepidemian takia kuntien jo ennestään huono taloustilanne näyttää entistä synkemmältä tänä vuonna ja lähivuosina. Kunnan maksuosuusprosenttia pitäisi tarkastella tämä yleinen tilanne huomioiden ja nähdä laajakaistarakentaminen epidemiasta toipumiseen liittyvänä elpymisinvestointina. Taipalsaaren kunta esittääkin, kuten alueemme yhteinen valokuituyhtiö Saimaan Kuitu Oy asiantuntijalausunnossaan, että kuntien maksuosuus olisi yhtenäinen. Taipalsaaren kunta esittää kuntien maksuosuudeksi 8 prosenttia ja valtio osallistuisi hankkeisiin vähintään 58 prosentin elvytysrahoituksella.

Lisäksi Taipalsaaren kunta esittää, kuten Saimaan Kuitu Oy lausunnossaan, vapaa-ajan asutuksen ottamista tuetun rakentamisen piiriin viimeistä 100 metriä lukuunottamatta.

Tämän lisäksi tukikelpoisten kustannusten määräytyminen vaatii uudelleen tarkastelua mm. kytkimien ja kytkinkaapeleiden osalta.

Ehdotuksessa esitetään, että tähän vuonna 2021 käynnistyvään tukiohjelmaan käytettäisiin valtion budjetista yhteensä viisi miljoonaa euroa. Viitaten aiemmin esitettyyn ja Saimaan Kuitu Oy:n lausuntoon Taipalsaaren kunta esittää tuon summan tuplaamista 10 miljoonaan euroon.

Ehdotus sisältää laaja-alaisen vaikutusarvioinnin, mutta rakentamisen aikaista työllisyysvaikutusta ei ole juurikaan huomioitu.

Laajakaistarakentaminen on myös merkittävä paikallinen työllistäjä ja juuri työllisyysvaikutteisia hankkeita koronasta toipumiseen nyt tarvitaan.

Saimaan Kuitu Oy:n lausunnossa on arvioitu, omiin kokemuksiin pohjautuen, että merkittäväällä tukirahalla valokuiturakentaminen voisi työllistää Suomessa noin 3 000 henkilöä vuosittain. Työtä saisivat ainakin verkkojen suunnittelijat, lupaprosessin käsittelijät, liittymien myyjät, maanrakennusurakoitsijat, hankintatoimi, kaapeli- ja laitetoimittajat sekä hankkeiden projektipäälliköt ja valvojat sekä tukihenkilöt.

Kh

Hyväksyttiin.